

भारत सरकार
GOVERNMENT OF INDIA
राष्ट्रीय पुस्तकालय, कलकत्ता
NATIONAL LIBRARY, CALCUTTA

वर्ग संख्या *Mal*
Class No. *520*
पुस्तक संख्या
Book No. *Ah776*
राष्ट्रपु०/ N.L. 38

MGEPK—II LNLC/67—3-1-68—1,50,000

176/52-0/100 376
THE SRÎ VĀNGHĪ SĒTU LAKSHMĪ SERIES

No. VII.

SP/H
ARYABHATEEYAM

(Gṛhikapadam)

EDITED

WITH AN INTRODUCTION
AND MALAYALAM COMMENTARY

BY

KOLATTERI SANKARA MENON, M. A., L. T.,

Director of Agriculture, Travancore

and

*Curator for the Publication of Agastya Jataka (Astronomy and
Astrology) and Malayalam Manuscripts.*

PUBLISHED UNDER THE AUTHORITY OF THE GOVERNMENT
OF TRAVANCORE.

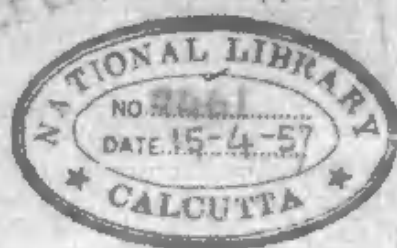
TRIVANDRUM:
PRINTED BY THE SUPERINTENDENT, GOVERNMENT PRESS
1927.

All Rights Reserved.]

[Price Cls. 4

SHELF LISTED

111

ശ്രീവഞ്ചികുളാലവാലാ കനകമയലതാ
 കാവി കല്പദ്രു സകതാ
 കാലേ നീതിപ്രവാളാ സുരഭിലസുതതോ-
 പാത്തബോധപ്രസുതാ
 ശ്രീശ്രേയഃഫലാവൃതാ ദിഷ്ടകലകവിതാ
 മായാചാസ്താനപാ
 സേതം ഭക്തേകസാരാ വിലസതി സകലാ-
 ജീഷ്ടാ സജ്ജനാനാം.

Mal 520

തയാജ്ഞാപ്തോ ലക്ഷ്മീധരണിഗതയാ ജ്യോതിഷമുഖ-
 പ്രബന്ധാൻ പ്രാചീനൻ പ്രകടയിതുമന്തവിനിമിത്തൻ
 സദാസോയം ചിന്തൻ വിഭവഭവി ശുദ്ധാൻ നയതി താൻ
 പ്രകൃഷ്ടാൻ പ്രാകാശ്വാ; തമിമമനുഗ്രഹം ഞ്ഞു സുധിയ.

കൊളത്തേരി ശങ്കരമേനോൻ.

Mal 520
 Apr 7/16

അവതാരിക.

ബ്രഹ്മസിദ്ധാന്തത്തെ പരസ്കരിച്ചെഴുതിട്ടുള്ള ആത്മഭീയം ഗണിതഗ്രന്ഥം അത്യന്തപ്രാധാന്യമുള്ളതാകുന്നു. അതിനു സംസ്കൃത ഭാഷയിൽ രന്ന അനേകം ഭാഷ്യങ്ങളും വ്യാഖ്യാനങ്ങളും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. അവയിൽ പ്രധാനമായിട്ടുള്ളവ നീലകണ്ഠീയം ഭാഷ്യം, ഭാസ്കരീയം ഭാഷ്യം, സൂര്യഭേദയജ്ഞാവിന്റെ വ്യാഖ്യാനം, പരമാദീശന്റെ വ്യാഖ്യാനം, ഘടീശോപന്റെ വ്യാഖ്യാനം, മാധവീയവ്യാഖ്യാനം, പരമേശ്വരന്റെ വ്യാഖ്യാനം മുതലായവയാണു്. ഇവയെല്ലാംതന്നെ കേരളീയഭൈരവജ്ഞാൻ സംസ്കൃതഭാഷയിൽ എഴുതിട്ടുള്ളവയാകുന്നു. ഇവയിൽ പരമാദീശന്റെ വ്യാഖ്യാനത്തേമാത്രം ഡാക്ടർ കുർൺ ഒരു സംവത്സരങ്ങൾക്കുമുമ്പെ ഹോളണ്ടിൽ അച്ചടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ശേഷം ഒന്നാമത്തെ അച്ചടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതായിക്കണ്ടിട്ടില്ല.

ഘടീശോപൻ ആത്മഭീയത്തിനു സംസ്കൃതത്തിലും ഭാഷയിലും വിപുലമായ വ്യാഖ്യാനം എഴുതിട്ടുണ്ട്. ഗീതികാപാദത്തിന് അദ്ദേഹവും ഭാഷയിൽ വ്യാഖ്യാനം എഴുതിട്ടില്ല. ആ നൂതനയെ പരിഹരിക്കുന്നതിലേയ്ക്കായിട്ടാണു് ഈ ഭാഗത്തിന് ഒരു ഭാഷാ വ്യാഖ്യാനം എഴുതിയതു്.

ആത്മഭീയത്തെ നാലു പാദങ്ങളായി വിഭജിച്ചിരിക്കുന്നു. ഒന്നാംപാദത്തിന്നു ഗീതികാപാദമെന്നും, രണ്ടാമത്തേതിനു ഗണിത പാദമെന്നും, മൂന്നാമത്തേതിനു കാലക്രിയാപാദമെന്നും, നാലാമത്തേതിനു ഗോള പാദമെന്നും പേരുകൾ ആചാര്യൻതന്നെ കൊടുത്തിരിക്കുന്നു.

രണ്ടാം, മൂന്നാം, നാലാം പാദങ്ങളിൽ വിസ്തരിച്ചുപോയിട്ടുള്ള ശാസ്ത്രസിദ്ധാന്തങ്ങളുടെ ഫലസ്വരൂപമായ സാരാംശങ്ങളെ ഗീതികാപാദത്തിലാണു് നിബന്ധിച്ചിട്ടുള്ളതു്. അവയെ ശരിയായി മനസ്സിലാക്കുന്നതിന് ഒരു വ്യാഖ്യാനത്തിന്റെ സഹായമില്ലാതെ സാധിക്കുന്നതല്ല. സംഖ്യാവിന്യാസക്രമത്തെ നിദ്ദേശി

കണത്തിന്നു ആയുരദേവൻ ഏകദീപ്തജ്വല പരിഭാഷാസൂത്രംതന്നെ അനുഗമം പ്രഗ്രാമമാണ്. ആ പണ്ഡിതവിൽകൂടി പണ്ണീട് ആത്മതന്നെ സഞ്ചരിച്ചതായി തോന്നുന്നില്ല.

ഗീതികാപാദത്തിൽ ആകെ പതിമൂന്നു പദ്യങ്ങളാണുള്ളത്. അവയിൽ ആദ്യത്തെ മംഗളാചരണപദ്യവും, രണ്ടാമത്തേതായ പരിഭാഷാപദ്യവും, പതിമൂന്നാമത്തെ ഫലശ്രുതിപദ്യവും ഒഴികെ യുള്ള പത്തു പദ്യങ്ങളെക്കൊണ്ടു കാര്യഭാഗങ്ങളെ വ്യക്തമായി പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നു. ആ പത്തുസൂത്രങ്ങളിലെ ഒന്നാമത്തേതിൽ ചതുർത്ഥത്തിൽ രവ്യാദികളുടെ ഭഗണസംഖ്യയേയും, രണ്ടാമത്തേതിൽ പന്ത്രാശ്വഭഗണങ്ങളേയും ബൃഹദ്രതശീശ്രോച്ഛഭഗണങ്ങളേയും കഷ്ടഗുണഗണൈശ്വരന്മാരുടെ ശീശ്രോച്ഛഭഗണയും ചതുർഥഭഗണങ്ങളേയും ഭഗണാരംഭകാമത്തേയും, മൂന്നാമത്തേതിൽ കല്പകാലാന്തർഗതഭഗണങ്ങളേയും ഗതകാലത്തേയും, നാലാമത്തേതിൽ താശ്വാദിവിഭാഗത്തേയും ആകാശകഷ്ടായാജനപ്രമാണത്തേയും പ്രാണകലകളുടെ ക്ഷേത്രസാമ്യത്തേയും ഗ്രാഹക്ഷത്രകക്ഷ്യം യോജനപ്രമാണത്തേയും, അഞ്ചാമത്തേതിൽ യോജനപരിമിതിയേയും ഭൂവാദികളുടെ യോജനപ്രമാണത്തേയും, ആറാമത്തേതിൽ ഗ്രാമങ്ങളുടെ അപര്യവ്യാപ്തമാണത്തേയും നവപ്രമാണത്തേയും, ഏഴാമത്തേതിൽ കലാദിപഞ്ചഗ്രഹങ്ങളുടെ പാതഭാഗകളേയും മനോച്ഛാശങ്ങളേയും, എട്ടാമത്തേതിൽ സൂര്യാദികളുടെ മനുവൃത്തങ്ങളേയും ശനിഗ്രഹകളുടെ ബൃഹദന്മാരുടെ ശീശ്രോച്ഛഭഗണങ്ങളേയും, ഒൻപതാമത്തേതിൽ വക്രഗ്രഹങ്ങളുടെ യുഗപരങ്ങളിലുള്ള വൃത്തങ്ങളേയും ഭൂവാദികളുടെ കക്ഷ്യപ്രമാണത്തേയും, പത്താമത്തേതിൽ ജ്വാലങ്ങളേയും സ്പഷ്ടമായിപ്പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

ഭാരതീയരുടെ ഗണിതസമ്പ്രദായമുഴുവനും ആയുരദീപ്തത്തെ ആശ്രയിച്ചാണ് നിർവ്വചിക്കുന്നത്. എന്നാൽ അതനുസരിച്ചു കാലക്രമത്തിൽ ഗണിതത്തെ വിദ്വാന്മാർ പരിഷ്കരിച്ചുണ്ടാക്കിയ ഗ്രന്ഥങ്ങളിലെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം പലരും കണ്ണടച്ചു ഗണിച്ചു പോകുന്നുണ്ടെങ്കിലും ആയുരദീപ്തത്തിൽ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുള്ള ശാസ്ത്രതത്വങ്ങളെ കൃമേണ ഗണകന്മാർ വിസ്മരിച്ചുപോകുന്നുണ്ടെന്നു മണിതശാസ്ത്രം ഉപപത്തിശ്ചന്ദ്രമായ ഒരു നിഷ്ണീവവസ്തുവായി പരിണമിച്ചു. ഇതാണ് ഗണിതശാസ്ത്രത്തിന്നു തത്കാലം വന്നു കൂടിയിരിക്കുന്ന ചെറുപതനത്തിന്റെ കാരണം.

ആയുർദീപത്തിൽ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുള്ള ഗണിതയുക്തികളേയും ഗോളയുക്തികളേയും താമ്രാർത്ഥ്യം ഗ്രഹിച്ച ഗണിതശാസ്ത്രത്തിൽ പ്രവേശിച്ച കാരോചിതമായ പരിഷ്കാരം ചെയ്യുന്നതുകൊണ്ടു ഗണിതശാസ്ത്രത്തിന്റെ മഹത്ത്വം പൂർവ്വികം വർദ്ധിക്കുന്നതാണ്. അതിനായി ചെയ്യുന്ന പരിശ്രമം ഉചിതമായിരിക്കുകയും ചെയ്യും.

ആയുർദീപത്തിനു കേരളീയർല്ലാതെ ആര്യന്മാരെന്ന ദാഷ്യമൊ വ്യാഖ്യാനമൊ എഴുതിട്ടുള്ളതായത്തോന്നുന്നില്ല. കേരളീയർക്കു ദൃഷ്ടമായിട്ടൊന്നുംതന്നെ അക്കാലത്തുണ്ടായിരുന്നില്ല. ആയുർദീപംഎഴുതി ഏകദേശം എഴുന്നൂറ്റി അമ്പതു സംവത്സരംകഴിഞ്ഞപ്പോഴാണ് ഒരു കേരളീയൻ ആ വിശിഷ്ടഗ്രന്ഥത്തിന് ഒരു സംസ്കൃതവ്യാഖ്യാനം രചിച്ചത്. ഇതു കേരളീയർക്കൊട്ടാകെ അഭിമാനകരണമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ട്.

ആയുർദോഷാർത്ഥ് ജനിച്ചതു കസമപുരത്തു് ആണ്. കസമപുരം എന്നു പറയുന്നതു പാടലീപുരം അല്ലെങ്കിൽ പാട്ന എന്ന നഗരമാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലത്തെക്കുറിച്ച് സ്വഗ്രന്ഥത്തിൽ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

“ഷഷ്ഠ്യബ്ദാനാം ഷഷ്ഠി-
 ത്വേവ വൃതീതാസ്രപഞ്ച യുഗപാദോഃ
 ത്ര്യധികാ വിംശതിശ്ച
 സ്തമേവ മമ ജന്മനോർതിതാം.”

അതിൽനിന്നു കല്യാണം ൩൩൦൦-മാണ് അദ്ദേഹത്തിന് ൨൩ വയസ്സായി എന്നും അപ്പോൾ ആയുർദീപഗ്രന്ഥം എഴുതിത്തീർന്നു എന്നും സിദ്ധിക്കുന്നു. ഈ പദ്യത്തെത്തന്നെ മറുചിലർ ആയുർദോഷാർത്ഥ് ൩൩൦൦-ൽ ജനിച്ചു എന്നും ൩൩൨൩-ൽ ഗ്രന്ഥനിർമ്മാണം ചെയ്തു എന്നും വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നു. അത് എങ്ങനെ ആയാവും ഗ്രന്ഥനിർമ്മാണം ചെയ്തിട്ട് ഇപ്പോൾ ൧൪൦൪ സംവത്സരം കഴിഞ്ഞു എന്നതിന്നു തക്കില്ല.

ഇത്രയും വിശിഷ്ടവും പ്രാചീനവുമായ ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്നു കേരളീയർ അനവധി വ്യാഖ്യാനങ്ങളും, ഭാഷ്യങ്ങളും എഴുതിട്ടുണ്ടെങ്കിലും അത് ഇതുവരെ മലയാളലിപിയിൽ അച്ചടിച്ചിട്ടില്ലെന്നുള്ളതു കേരളീയർക്കഭിമാനജനകമായിട്ടുള്ളതല്ല. ഖദീഗോപന്റെ

വ്യാഖ്യാനത്തെ അച്ചടിപ്പിക്കണമെന്നുദ്ദേശിച്ച പരിശോധിച്ച തീർപ്പോൾ അതിൽ ഇല്ലാത്തതായ ഗീതികാപാദവ്യാഖ്യാനം സ്വയം എഴുതിപ്പേർന്നതു യുക്തമെന്നു കരുതിയാണ് ഇപ്രകാരം ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. ഘടീശോപന്റെ വ്യാഖ്യാനം പരിശോധിച്ച ശരിപ്പെടുത്തി അച്ചടിക്കാൻ തയ്യാറാക്കിവെച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും അതിന്റെ ഉപപത്തിപൂർവ്കമായ വിവരണം പരിഭേഖങ്ങളുടെ സഹായത്തോടുകൂടി എഴുതിയാൽ മാത്രമേ സുധാരണയാർക്കുപയോഗപ്രദമായിത്തീരുകയുള്ളൂ എന്നു വിചാരിച്ച് അതിനായി തയ്യിരിക്കാതിരുന്നില്ല. ഉപപത്തിപൂർവ്കമായ സമ്പൂർണ്ണവിവരണവും ഘടീശോപന്റെ വ്യാഖ്യാനവും ആയുർഭടീയത്തേക്കുറിച്ചു സർവ്വകക്ഷമായ ഒരു നിരൂപണവും സൗകര്യമോടെ അച്ചടിപ്പിച്ചു സഞ്ചനങ്ങളെ ആരാധിക്കണമെന്നു വിചാരിക്കുന്നു.

അതിനു സംഗതിവരുന്നതായാൽ അതിനെക്കുറിച്ചു സന്തോഷിക്കുവാൻ അപ്പോൾമാത്രം ഇടവരുമെന്നുള്ളതുകൊണ്ട് ഈ സ്വല്പമായ ഗീതികാപാദവ്യാഖ്യാനം സഞ്ചനങ്ങളെ ആയുർഭടീയത്തിൽ അഭിരുചി ഉണ്ടാക്കി അതിലേക്ക് ആവർത്തിക്കുമെന്നുള്ള വിശ്വാസത്തോടുകൂടി ഇടപ്രഥമമായി ഈവിധം അതിനെ അച്ചടിപ്പിച്ചു ബഹുജനസമക്ഷം അവതരിപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

ഈവ്യാഖ്യാനം എഴുതുന്നതിന് ആയുർഭടീയത്തിന്റെ സകല ഭാഷ്യങ്ങളും, വ്യാഖ്യാനങ്ങളും, ഖമുഭാസ്സരീയം, ബൃഹദ്ഭാസ്സരീയം, സിദ്ധാന്തശിരോമണി, പഞ്ചബോധം, കരണപർവ്വതി, ക്രിയ സംഗ്രഹം മുതലായ സകലഗണിതഗ്രന്ഥങ്ങളും ഉപയോഗപ്പെടുത്തിട്ടുണ്ടെന്നുള്ള വിവരം ഈ അവസരത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തുന്നതോടുകൂടി ഗണിതശാസ്ത്രത്തിൽ പൂർണ്ണജ്ഞാനം സമാധിക്കുന്നതിന്നു മേൽപറഞ്ഞ ഗ്രന്ഥങ്ങളും സൂടനിണ്ണയം, കരണോത്തമം, കന്തസംഗ്രഹം മുതലായവയും, ലീലാവതി, ഗണിതസാരസംഗ്രഹം മുതലായ ഗണിതഗ്രന്ഥങ്ങളും കേരളീയർ സവിശേഷമദ്വനിക്കേണ്ടതാണെന്നുള്ള അഭ്യർത്ഥനയോടുകൂടി ഇവിടെ ഇതിനെ സമർപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

തിരുവനന്തപുരം,
൧൦-൧൨-൧൯൦൨.

കെ. ശങ്കരമേനോൻ.

വിഷയാനുക്രമണിക.

നീതികുറവോളം

വിഷയം.	പുറം.
മംഗളാചരണപൂർവ്വകം വസ്തുതമതം	1
മൗനനീതികുറവോളം പരിഹാരം...	2
സ്ഥാനസംയോജനം	5
സൂചികകളുടെ ചുരുക്കഗണനം	6
പരമ്പരാപരിവർത്തനം	9
സ്വയംമുക്തിയുടെ നീതിപരമ്പര	10
കുടുംബശാസ്ത്രപരിവർത്തനം നീതിപരമ്പര	10
ചന്ദ്രപാതകം	11
ഭൂമിശാസ്ത്രം	11
കുടുംബശാസ്ത്രം നീതിപരമ്പര	11
ഭൂമിശാസ്ത്രം	12
കുടുംബശാസ്ത്രം നീതിപരമ്പര	13
ഭൂമിശാസ്ത്രം	13
സ്വയംമുക്തിയുടെ നീതിപരമ്പര	14
കുടുംബശാസ്ത്രം	15
സ്വയംമുക്തിയുടെ നീതിപരമ്പര	15
സ്വയംമുക്തിയുടെ നീതിപരമ്പര	17
കുടുംബശാസ്ത്രം	18
സ്വയംമുക്തിയുടെ നീതിപരമ്പര	20
കുടുംബശാസ്ത്രം	21
സ്വയംമുക്തിയുടെ നീതിപരമ്പര	24
കുടുംബശാസ്ത്രം	27

ആയുർദിനം

സംവാദ്യം.

അവഭാസമനുസരണേ യസ്യ
ഭാസമനുസരണേ
നമസ്തസ്മൈ വരേണ്യായ
ഭാസ്കരായ പരാത്മനേ.

ജന്മത്വംഭോധായോ
ജോതിശ്ശാസ്ത്രാബ്ധിപാശം
യശോനാശിസമുന്തിതം
വിസ്തീർണ്ണപതൗണ്ഡരം.

അവ്യാഖ്യാതം ഘടീശോപ-
വിഭജനം പാദമാലിനം
ഗന്ധസ്വാർത്ഥദീപസ്യ
വ്യാഖ്യാസ്യാമി യഥാമതി.

ആയുർഭോധായോർ വിശ്ലേഷപരമനാമം ഭൂമ്യഭവേനാത്മസ്വാഭാവികം പ്രാപ്തവസ്തുപരമം ആയുരൂപമായിട്ടു ചമയുന്നു.

പ്രണിപതൈകമനേകം
കം സത്യം ദേവതാം പരം ബ്രഹ്മ
ആയുർഭൂതീണി ഗതേ
ഗണിതം കാലക്രിയാം ഗോളം.

ആയുർഭോധായോർ ഏകമായി, അനേകമായി, സത്യമായ
ദേവതയായി, പരബ്രഹ്മമായിരിക്കുന്ന ബ്രഹ്മാവിനെ നമസ്കരി
ച്ചിട്ടു ഗണിതം, കാലക്രിയ, ഗോളം എന്നീ മൂന്നിനേയും പറ
യുന്നു.

ബ്രഹ്മാവിനെ കാരണരൂപത്വംവേദനമായിട്ട് ഏകമെ
ന്നും, കാര്യരൂപത്വംകൊണ്ട് അനേകമെന്നും, അനശ്വരത്വം
നിമിത്തം സത്യദേവതയെന്നും, ജഗത്തിന്റെ മൂലകാരണമായി

തിമുഞ്ചുതീർത്ഥമായി സ്വർവാപ്തമായ കിരണമുണ്ടാണു് പരബ്രഹ്മത്തെ പാരമ്പര്യമായിട്ടുള്ളതും. സ്വരംഭൂതമായിരിക്കുന്ന ബ്രഹ്മം വീടുന്ന നമസ്കരിച്ചിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടു് ബ്രഹ്മാധിപാദനത്തെ പരസ്കരിച്ചു് ഈ ഗുണമന്ദിരം ചെയ്തിരിക്കുന്നു എന്നുകൂടി സ്മരിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഗണിതം എന്നതു സങ്കലിതം, ചിത്രം, ശബ്ദം, ക്ഷാപകം, ചാരം, ക്ഷേത്രം, ഇടങ്ങി അനേകവിധമുണ്ടു്. കാലനാണു്യാഴി ന്നു് ചലയുക്തമായിട്ടുള്ള ഗുണഗണിതത്തന്നെ കാലക്രിയയെന്നു് പേർ. ആകാശമഖ്യസ്ഥമായി, ഗുണനക്ഷത്രകക്ഷാതരകമായി, സ്വപഥം, സ്ഥവനമുത്തമികമായി, അപക്രമാഭിസമസ്തവിശേഷങ്ങളോടുകൂടിയതായി കാലചക്രമെന്നും, ജ്യോതിശ്ചക്രമെന്നും, ഭൂപഞ്ചരത്നമെന്നും, വ്യവഹരിച്ചുവരുന്നതായിരിക്കുന്ന വസ്തുവാകുന്നു ശേഖരം. ഇവയിൽ യുഗപ്രമാണം, മനുഷ്യശീശുപ്രാച്യോച്ചാടിവൃത്തം, അപക്രമം, മുതലായവ ഉപദേശമാത്രംകൊണ്ടും, ഇല്ലാതിനഗുണഗതി, ഇല്ലാപക്രമം, സ്വാഭാവാദാത്രപരമമുതലായവ ഉപദേശനിരയുഗപ്രമാണാദികളിൽനിന്നു ഗണിതംകൊണ്ടും അറിവേണ്ടതാകുന്നു.

അനന്തരം ഉപദേശവഗത്രങ്ങളായ യുഗഗണനാലികളെ സാക്ഷേപിച്ചു പ്രകടിപ്പിക്കുന്നതിന്നുപേരി പരീതികാസൂത്രോപചാരഗീയര പരിഭാഷയെ താഴെ പറയുന്നു.

വർഗ്ഗാക്ഷരാണി വർഗ്ഗ-

വർഗ്ഗസ്വർഗ്ഗാക്ഷരാണി കാത് ഒഴിഞ്ഞു യ-

ഖദിനവകേ സ്വരാ നവ-

വർഗ്ഗസ്വർഗ്ഗ നവാന്തുവർഗ്ഗ വാ.

വർഗ്ഗാക്ഷരങ്ങൾ വർഗ്ഗസ്ഥാനത്തിലും അവർഗ്ഗാക്ഷരങ്ങൾ അവർഗ്ഗസ്ഥാനത്തിലുംമാത്രം ഉപയോഗിക്കണം. കാരാദികൾ പെട്ടെന്നായ അവർഗ്ഗാക്ഷരങ്ങൾ വർഗ്ഗാക്ഷരമെന്നുപേർ. യകാരം മുതൽ ഹകാരം വരെയുള്ള അവർഗ്ഗാക്ഷരങ്ങളാണു് അവർഗ്ഗാക്ഷരങ്ങൾ. വർഗ്ഗാക്ഷരങ്ങളെ ക മുതൽ ച, ഛ, ജ എന്നിങ്ങനെ കണക്കാക്കുന്നസമയം ഐ ൧൦, ന ൨൦, ത ൨൦ എന്നു വരുന്ന രണ്ടല്ലോ. ഇങ്ങനെ കിട്ടുന്ന വർഗ്ഗാക്ഷരസംഖ്യയെ വർഗ്ഗസ്ഥാനങ്ങളായ ഞാപഥാനങ്ങളിൽ ഇടുകൊള്ളേണ്ടതാകുന്ന വർഗ്ഗസ്ഥാനങ്ങളെ (അക്ഷസ്ഥാന)മെന്നതു് കന്ന, ആറ്, പത്തനായിരം മുതലായ

നേരിടവിട്ടുവരുന്ന സ്ഥാനങ്ങളാകുന്നു. ആ സ്ഥാനങ്ങളിൽ വർഗ്ഗാക്ഷരങ്ങളുടെ ചേർപറഞ്ഞസംഖ്യയെ ഉപയോഗിച്ചുകൊള്ളണം.

അവാർഗ്ഗാക്ഷരസംഖ്യയെ അവഗ്തസ്ഥാനങ്ങളിൽ—അതായതു യുഗസ്ഥാനങ്ങളിൽ—ഉപയോഗിക്കണം. അവഗ്തസ്ഥാനം അല്ലെങ്കിൽ യുഗസ്ഥാനമെന്നതു പത്തു്, ആയിരം, ലക്ഷം മുതലായ നേരിടവിട്ടുവരുന്ന സ്ഥാനങ്ങളാണ്. അവഗ്ഗാക്ഷരസംഖ്യയെ താഴെ നിർദ്ദേശിക്കുന്നതാകുന്നു.

ഒഴിമുഴുവൻ ചെന്നതുകൊണ്ടു ദൈവകാര്യകാര്യസംഖ്യയോ ഗുണമുള്ള സംഖ്യയെ തകാരം സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അതായതു $10 + 2 = 12$.

വർഗ്ഗാക്ഷരമായ ദൈവവും മറ്റുപത്തും ആയതുകൊണ്ടു് അവഗ്ഗാക്ഷരമായ തകാരത്തിന്റെ സംഖ്യ നൂറു എന്നു സൂചിതമായി. അവഗ്ഗാക്ഷരമായ തകാരസംഖ്യ നൂറു എന്നു പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതു സൂക്ഷ്മപ്രതിപത്തിക്കുവേണ്ടി ഏകസ്ഥാനത്തു മാത്രം ഇടംവായ്ക്കു ഉണ്ടാകാവുന്ന ഫലത്തെ മാത്രം ഉദ്ദേശിച്ചാകുന്നു യുഗസ്ഥാനത്തിൽ തകാരത്തിന്റെ സംഖ്യ മൂന്നും അതു ചുറ്റിത്തുളയുവുകയുണ്ടല്ലോ. ഈ രീതിയിൽ സമീപിച്ചു് അവഗ്ഗാക്ഷരങ്ങളായ മറ്റു മൂന്നു വരെയുള്ള അക്ഷരങ്ങൾക്കു് യഥാക്രമം ൪, ൫, ൬, ൭, ൮, ൯, ൧൦ എന്നീ സംഖ്യകളെ യുഗസ്ഥാനത്തിൽ കാണിക്കുമ്പോൾ ൪൦, ൫൦, ൬൦, ൭൦, ൮൦, ൯൦, ൧൦൦ എന്നായി പരിണമിക്കുന്നതാണല്ലോ. അവഗ്ഗാക്ഷരമായ തകാരം സംഖ്യാരൂപം പരിഗണനയെക്കൊണ്ടു് സ്ഥാനം വഗ്തസ്ഥാനത്തിലും വർഗ്ഗാക്ഷരങ്ങളായ തകാരാദികൾ സംഖ്യാരൂപത്തിലും അവഗ്തസ്ഥാനങ്ങളിലും സംഖ്യാരൂപമായി വന്നുചേരുന്നതാണെന്നുള്ളതു ന്യായമല്ലാകുന്നു.

തകാരം ഗുണമെന്ന് ശുദ്ധപ്രതിപത്തി പരമ്പരയെന്ന സ്ഥിതിയിൽ അപ്രകാരം ചെയ്യാതെ ഒഴിമുഴുവൻ ചെന്നു വർഗ്ഗാക്ഷരം കൊണ്ടു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതു് തകാരാക്ഷരങ്ങളെക്കൊണ്ടും ഈ ശാസ്ത്രത്തിൽ ചിലേടത്തു സംഖ്യാവിദ്യയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നു കാണിക്കുവാൻ വേണ്ടിയാകുന്നു.

വർഗ്ഗാവഗ്ഗാക്ഷരങ്ങളെ വർഗ്ഗാവഗ്തസ്ഥാനങ്ങളിൽ യഥാക്രമം സംഖ്യാരൂപനിർദ്ദേശം ചെയ്യേണ്ടതാണെന്നു മേൽ പറഞ്ഞതിൽ

നിന്നും നിർദ്ധാര്യം. എന്നാൽ വർഗ്ഗവർഗ്ഗാക്ഷരങ്ങളെ ഏതേതു വർഗ്ഗവർഗ്ഗസ്ഥാനങ്ങളിൽ ഉപയോഗിക്കണമെന്നും ശൂന്യസംഖ്യയെ ഏതേതു വർണ്ണങ്ങളെക്കൊണ്ടു നിർദ്ദേശിക്കണമെന്നും അറിയേണ്ട ആവശ്യമുള്ളതു കൊണ്ട് അവയെ താഴെ സവിസ്തരം പ്രതിപാദിക്കുന്നു.

അ, ഇ, ഉ, ഋ, ഌ, ഐ, ഏ, ഐ, ഒ, ഈ ഛാന്ദീ ഒൻപതു സ്വരങ്ങളും ശൂന്യങ്ങളാകുന്നു. വർഗ്ഗവർഗ്ഗസ്ഥാനങ്ങളെക്കൊണ്ട് ഈ ഒൻപതു സ്വരങ്ങൾക്കെന്ന പതിനെട്ടു സ്ഥാനങ്ങളെ കാണിക്കുന്നു. അതായതു വർഗ്ഗാക്ഷരങ്ങൾക്കും അവർഗ്ഗാക്ഷരങ്ങൾക്കും ഈ ഒൻപതു സ്വരങ്ങളെക്കെന്ന ചോദ്യന്നതുകൊണ്ടാകുന്നു അവ പതിനെട്ടു സ്ഥാനങ്ങളെ കാണിക്കുന്നത്. അതെങ്ങനെയാണെന്ന് പ്രഥമസ്വരമായ അകാരം പ്രഥമസ്ഥാനത്തെയും, ദ്വിതീയസ്വരമായ ഇകാരം ദ്വിതീയസ്ഥാനത്തെയും ഇപ്രകാരം നവമസ്വരമായ ഐകാരം നവമസ്ഥാനത്തെയും കാണിക്കുന്നു. അകാരാദിസ്വരങ്ങൾ വർഗ്ഗാക്ഷരങ്ങളോട് ചേരുമ്പോൾ റ്റോമുതൽ ഒൻപതുവരെയുള്ള വർഗ്ഗസ്ഥാനങ്ങളെയും, അവ അവർഗ്ഗാക്ഷരങ്ങളോട് ചേരുമ്പോൾ ഒന്നു മുതൽ ഒൻപതുവരെയുള്ള അവർഗ്ഗസ്ഥാനങ്ങളെയും, സൂചിപ്പിക്കുന്നതുകൊണ്ട് ഈ ഒൻപതു സ്വരങ്ങൾക്കെന്ന പതിനെട്ടു സ്ഥാനങ്ങളെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നതല്ലോ.

പതിനെട്ടിരധികമുള്ള സ്ഥാനങ്ങളെ നിർദ്ദേശിക്കുവാൻ പാലം എന്നതാണ്. എന്നുള്ള ചോദ്യത്തിന്റെ ഉത്തരമായി ആചാര്യൻ പറയുന്നതിനെ ശ്രദ്ധിക്കുക. ഒൻപതു വർഗ്ഗസ്ഥാനങ്ങളിലും ഒൻപതുവർഗ്ഗസ്ഥാനങ്ങൾക്കു ചുരുളിലുമുള്ള സ്ഥാനങ്ങളെ കാണിക്കേണ്ടവരുമ്പോൾ ഈ ഒൻപതു സ്വരങ്ങളെക്കെന്ന അനുസ്യാരാദിവിശേഷങ്ങളോടുകൂടി ഉപയോഗിച്ചുകൊള്ളാവുന്നതാണല്ലോ. എന്നാൽ ഈ ഗുണത്തിൽ ഹവ സ്ഥാനങ്ങളിൽ കവിതയ്ക്കു സംഗ്രഹം പ്രതിപാദിക്കേണ്ട ആവശ്യം നേരിട്ടു നില്പാത്തതുകൊണ്ട് അതിനെ അധികമായി വിസ്തരിക്കുന്നില്ല.

മുൻപറഞ്ഞ നിയമങ്ങളെ ഉപാധരണങ്ങളെക്കൊണ്ടു സ്വസ്ഥമാക്കിത്താഴെ ചേർക്കുന്നു.

$$ബ്ലാഷ് = (x+y)z + (xy)z$$

ഖ എന്നതു വർഗ്ഗാക്ഷരത്തിൽ രണ്ടാമത്തേതായതുകൊണ്ട്

അതിന്റെ സംഖ്യ രണ്ടാകുന്നു. സ്ഥാനപ്രദർശനമായ നാലാം മു
ന്നാമത്തെയായ മകാരമുഖത്തുകൊണ്ടു ചെന്നതിന്റെ സംഖ്യ
മൂന്നാമത്തെ വർഗ്ഗസ്ഥാനത്തിട്ടുകൊള്ളേണ്ടതാകുന്നു. അവർഗ്ഗാ
ക്ഷരമായ ചകാരത്തിന്റെ സംഖ്യ മൂന്നാകുന്നു. ഉപാരഖട്ടിത
മകയാൽ മൂന്നാമത്തെ അവർഗ്ഗസ്ഥാനത്തെ കാണിക്കുന്നു. ചെന്ന
എന്ന വർഗ്ഗാക്ഷരസംഖ്യ നാലാണല്ലോ. പ്രകാരനാലായും പത
പായത്തുകൊണ്ടു ഏകാരസംഖ്യയായ നാലിനെ പ്രകാരസൂചിതമായ
നാലാമത്തെ വർഗ്ഗസ്ഥാനത്തു നിക്ഷേപിക്കേണ്ടതാണ്. ഇപ്ര
കാരം ചെയ്താൽ വന്നുചേരുന്ന സംഖ്യയെ താഴെ കാണിക്കുന്നു.

(ഖ) 2	൨ ൦ ൦ ൦ ൦
(ഗ) 2	൩ ൦ ൦ ൦ ൦ ൦
(ഘ) 3	൪ ൦ ൦ ൦ ൦ ൦ ൦
ഖ്യാ ൨	൪൩൨ ൦ ൦ ൦ ൦

മേൽപറഞ്ഞ സംഖ്യയിൽ വർഗ്ഗസ്ഥാനത്തെ ചെന്ന
അടയാളംകൊണ്ടും അവർഗ്ഗസ്ഥാനത്തെ എന്ന സംജ്ഞ
കൊണ്ടും വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഇപ്രകാരം സംഖ്യാനിർദ്ദേശം മ
നസ്സിലാക്കിക്കൊള്ളുകയും വേണം.

ആതുന്ദാർ പതിനെട്ടു സ്ഥാനങ്ങളിലും ഉപയോഗിച്ചിട്ടുള്ള
പേരുകൾ താഴെ ചേർക്കുന്നു.

ഏകദശശതസഹസ്രാ-

യുതലക്ഷപ്രയുതകോടയഃ ക്രമശഃ

അർബുദാബ്ജം ചാവന്തി-

ഖവചമാപതമശകവസ്തസ്മാത്

ജലധിശ്ചാനം മദ്ധ്യം

പരാർദ്ധിതഃ ശതശ്ചോത്തരം സംജ്ഞാ.

(എ) ഏകം	൧
(ഭ) ദശം	൧൦
(ഗ) ശതം	൧൦൦
(ഗ്) സഹസ്രം	൧൦൦൦
(ഘ) അയുതം	൧൦൦൦൦
(ങ) ലക്ഷം	൧൦൦൦൦൦

(ഒ) പ്രയത്നം	൧൦൦൦൦൦൦
(വ) ഭക്തി	൧൦൦൦൦൦൦൦
(ൻ) അർപ്പണം	൧൦൦൦൦൦൦൦൦
(മം) അബ്ദം	൧൦൦൦൦൦൦൦൦൦
(മം) ചന്ദ്രം	൧൦൦൦൦൦൦൦൦൦൦
(മം) നിമിഷം	൧൦൦൦൦൦൦൦൦൦൦൦
(മം) മഹാമന്ത്രം	൧൦൦൦൦൦൦൦൦൦൦൦൦
(മം) ശങ്ക	൧൦൦൦൦൦൦൦൦൦൦൦൦
(മം) ജലധി	൧൦൦൦൦൦൦൦൦൦൦൦൦
(മം) അന്ത്യം	൧൦൦൦൦൦൦൦൦൦൦൦൦൦
(മം) മദ്യം	൧൦൦൦൦൦൦൦൦൦൦൦൦൦
(മം) പാദം	൧൦൦൦൦൦൦൦൦൦൦൦൦൦

ഇതുവേണ്ടുന്നവസ്തുക്കളും മറ്റും ഒന്നാം ക്രമം മുതൽ അഞ്ചാം ക്രമം വരെ അനുസരിച്ച് ക്രമത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

അതായത്: ചതുർത്ഥത്തിൽ വെച്ചുപിടിക്കേണ്ടതാണ്.

സൂത്രം യോഗവികാരം ചതുർത്ഥം-

ചതുർത്ഥത്തിൽ വെച്ചുപിടിക്കേണ്ടതാണ്.

ശബ്ദം, ചതുർത്ഥം-

ചതുർത്ഥത്തിൽ വെച്ചുപിടിക്കേണ്ടതാണ്.

ഒരു ചതുർത്ഥത്തിൽ വെച്ചുപിടിക്കേണ്ടതാണ്. അതായത്: ചതുർത്ഥത്തിൽ വെച്ചുപിടിക്കേണ്ടതാണ്. അതായത്: ചതുർത്ഥത്തിൽ വെച്ചുപിടിക്കേണ്ടതാണ്.

(ച) അ	൧൦
(യ) അ	൧൦
(ഗ) അ	൧൦
(ന) അ	൧൦

(ഒ) ഉ	൫ ൦ ൦ ൦ ൦
(ശ) ഉ	൭ ൦ ൦ ൦ ൦ ൦
(മ) ഉ	൯ ൦ ൦ ൦ ൦ ൦ ൦
(പ) ഉ	൧ ൦ ൦ ൦ ൦ ൦ ൦ ൦

ആകെ ൫ ൭ ൯ ൦ ൦ ൦ ൦ ൦

ഈ ഭാഗം ഒരു ചതുർത്ഥത്തിൽ കടപഴക്ക സംഖ്യയിൽ തിരിച്ചെടുക്കുകയും എന്നുള്ള ഭേദപരത്തെ സംഖ്യയാകുന്നു. കൂടിയുടെ ഭാഗം ഓടി ശിഖ്യ ഞ്ഞു എന്ന സംഖ്യയാകുന്നു. ആ സംഖ്യ എന്തെന്നാൽ

(ഒ) ഇ	൫ ൦ ൦
(ശ) ഇ	൭ ൦ ൦ ൦
(ബ) ഇ	൯ ൦ ൦ ൦ ൦ ൦
(ണ) ഇ	൧ ൦ ൦ ൦ ൦ ൦ ൦ ൦ ൦
(ഖ) ഇ	൨ ൦ ൦ ൦ ൦ ൦ ൦ ൦
(ഘ) ഇ	൩ ൦ ൦ ൦ ൦ ൦ ൦ ൦ ൦

ആകെ ൧ ൦ ൨ ൦ ൦ ൦ ൦ ൦ ൦

ഇതു ചതുർത്ഥത്തിൽ കൂടിക്കു സംഭവിക്കാവുന്ന പ്രാബല്യമുണ്ടെന്നതിന്റെ സംഖ്യയാകുന്നു. ഈ സംഖ്യയിൽനിന്ന് ആദിത്യഭാഗം വാങ്ങിയാൽ അഗ്രശാസകളാൽ സിദ്ധർത്ത് എന്ന ചതുർത്ഥ സാവനദിവസം കിട്ടും.

ഒരു ചതുർത്ഥത്തിലുള്ള ശനിയുടെ ഭാഗം ധൂമപഥവ എന്ന സംഖ്യയാകുന്നു. അതായത്—

(ധ) ഉ	൧ ൦ ൦ ൦ ൦ ൦
(ശ) ഇ	൭ ൦ ൦
(വ) ഇ	൯ ൦ ൦ ൦
(ഘ) അ	൧
(വ) അ	൯ ൦

ആകെ ൧ ൦ ൯ ൦ ൦ ൦ ൦

ഈ സംഖ്യയെത്തന്നെയാണ് കരണപരതത്തിൽ വാങ്ങി തിരിച്ചെടുക്കുകയും എന്നു ചരിച്ചിരിക്കുന്നത്.

ചരോച്ചഭഗണം രൂപ്വിധ എന്ന സംഖ്യമാകുന്നു. അതായത്—

(ജ)ഉ	൮ ൦ ൦ ൦ ൦
(ഭ)ഉ	൪ ൦ ൦ ൦ ൦
(ഷ)ഇ	൮ ൦ ൦ ൦
(ഖ)ഇ	൨ ൦ ൦
(ധ)അ	൧൯

ആകെ ൪൮൮൨൧൯

ഈ ഭഗണം തന്നെയാണ് കരണപദ്ധതിയിൽ 'ധവേളാജഭംഭ' എന്ന ചരോച്ചഭഗണമായി പഠിച്ചിരിക്കുന്നത്.

അനന്തരം ബുധന്റെ ശീലോച്ചഭഗണത്തെ പറയുന്നു. അതു 'സുഗമിമൃത' എന്ന സംഖ്യ തന്നെ.

(സ)ഉ	൯ ൦ ൦ ൦ ൦ ൦
(ഗ)ഉ	൩ ൦ ൦ ൦ ൦
(ശ)ഇ	൭ ൦ ൦ ൦
(ധ)ഇ	൧ ൦ ൦ ൦ ൦ ൦ ൦
(ന)അ	൨ ൦

ആകെ ൧൭൯൩൦൨൦

ബുധന്റെ ഈ ശീലോച്ചഭഗണം തന്നെയാണ് കരണപദ്ധതിയിൽ ബുധഭഗണമായി 'നിരസൃഗധിനാജ്യം' എന്നു പഠിച്ചിട്ടുള്ളത്.

ശുക്രശീലോച്ചഭഗണം 'ജഷ്വിഖമൃത' എന്ന സംഖ്യമാകുന്നു. അതായത്—

(ജ)അ	൮
(ഷ)അ	൮ ൦
(ബ)ഇ	൨൩ ൦ ൦
(ഖ)ഉ	൨ ൦ ൦ ൦ ൦
(മ)ഇ	൭ ൦ ൦ ൦ ൦ ൦

ആകെ ൭൦൨൨൩൮൮

ശുക്രന്റെ ഈ ശീശ്മോച്ചഭഗണം തന്നെയാണ് പാപഭഗണമായി കരണപദ്ധതിയിൽ 'ഭോട്ടണ്ഡാശ്വേ/ഭിനാഥ' എന്നു പഠിച്ചിട്ടുള്ളത്.

സാധാരണയായി ബുധശുക്രന്മാരെ ഗണിക്കുമ്പോൾ ശീശ്മോച്ചഭഗണം വരുത്തുന്നതിനു സൂര്യമദ്ധ്യമത്തെ ബുധശുക്രന്മാരുടെ മദ്ധ്യമായിട്ട് കല്പിച്ച് അതിൽനിന്നും ബുധശുക്രമദ്ധ്യമങ്ങളെ വാങ്ങി ബുധശുക്രന്മാർക്ക് ശീശ്മോച്ചഭഗണം വരുത്തുന്നതു പതിവാണല്ലോ. ആചാര്യന്മാർക്കു ആമാതിരിയുള്ള കല്പന ഭഗണത്തിൽ തന്നെ ചെയ്തിരിക്കുന്നു എന്നുനമനിക്കാം.

ശേഷമുള്ള കുജഗുരുകനൈശ്വരന്മാർക്ക് ശീശ്മോച്ചഭഗണം പാപഭഗണം തന്നെയാണ്. ഇതിൽനിന്നും ബുധശുക്രന്മാരുടെ ശീശ്മോച്ചഭഗണം പഠിച്ചിട്ടുള്ളതു ചതുർയുഗത്തിൽ അവർക്കുണ്ടാകുന്ന ഭഗണങ്ങളാണെന്നുനമനിക്കാവുന്നതാണ്.

ഇനിമേൽ പുരോകതഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ മന്ദോച്ചാശങ്ങളെ പറയുന്നതാണ്. അതുകൊണ്ട് ഇവിടെ പറഞ്ഞവ ശീശ്മോച്ചഭഗണങ്ങളാണെന്നു സിദ്ധിക്കുന്നു. ചന്ദ്രപാതന്റെ അഥവാ രാഹുവിന്റെ വലോമാത്മകളായ ചതുർയുഗഭഗണങ്ങൾ 'ബ്രഹ്മിന ച' എന്ന സംഖ്യയാകുന്നു.

(ബു)ഉ	൨൩.൦ ൦ ൦ ൦
(ച)ഇ	൨ ൨ ൦ ൦
(ന)അ	൨ ൦
(മ)അ	൩
ആകെ	൨൩൨൨൨൩

ഈ രാഹുഭഗണത്തെത്തന്നെ കരണപദ്ധതിയിൽ 'വജ്രമേഖാംബുഖിന്ന' എന്നു പഠിച്ചിരിക്കുന്നു. കേതുവിന്റെ ഭഗണങ്ങളും രാഹുഭഗണസംഖ്യതന്നെയാണല്ലോ. പാതശബ്ദം രാഹുക്കേതുക്കളെ ഒന്നുപോലെ ചരാമർക്കുന്നു.

കുജാദികളുടെ പാതഭഗണങ്ങൾ മേൽ പറയപ്പെടുന്നതാണ്.

സൂര്യനു വിഷേചപം ഇല്ലത്തതുകൊണ്ടു മുൻപറഞ്ഞിട്ടുള്ള ഭഗണങ്ങൾ ചന്ദ്രപാതന്റെ ഭഗണങ്ങൾ എന്നു സിദ്ധിക്കുന്നു.

ഭായി. ഏഴാമത്തെ മനുവിന്റെ കാലമായ ഇപ്പോൾ (മൺ) തുല്യമായ ചതുർയുഗങ്ങൾ കഴിഞ്ഞു.

(മർ)അ

9

(ന)അ

൨ ൦

ആകെ

൨ ൭

അതായത് ൨ ൭ ചതുർയുഗങ്ങൾ അല്ലെങ്കിൽ ൧ ൦ ൮ യുഗങ്ങൾ കഴിഞ്ഞുപോയി. അതുകൂടാതെ വർത്തമാനചതുർയുഗത്തിൽ കൃതാദിയായ ഗ്രഹതുല്യമായ മൂന്നു യുഗങ്ങളുംകൂടി കഴിഞ്ഞു. ആകെ ഈ കല്പത്തിൽ $൧ ൦ ൮ + ൧ ൦ ൮ + ൩ = ൧ ൦ ൯$ യുഗങ്ങൾ കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു എന്നർത്ഥം. ഇതുതന്നെയാണ്, കരണപലരിയിൽ

“യുഗാങ്ഗ്രഹസ്ത കല്പേന്ദ്രിൻ
ധിഗാദിത്വമിതഗതാഃ”

എന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത്.

കല്പാരംഭമുതൽ ഭാരതഗുരുദിവസത്തിനു (ദ്രാപരയുഗാവസാനത്തിലുള്ള ഗുരുവാരത്തിനു) മുൻപ് കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ള മനുക്കളുടേയും യുഗങ്ങളുടേയും സംഖ്യകളാണ് ഇവിടെ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത്. ഭാരതഗുരുദിവസം എന്ന് പറഞ്ഞതു ദ്രാപരയുഗാവസാനത്തിലുള്ള വ്യാഴാഴ്ചയാകുന്നു. അതുകൊണ്ടാണ് പലിയുഗാചരഗണം ശുക്രവാരാദിയായി ഗണിച്ചുവരുന്നത്.

ചതുർയുഗകാലം രാത്രിവിളിയാറുതന്നെയും ആകാശകല്പാരംഭമെന്നപോലെതന്നെ പൂർണകാലകൃത ക്ഷേത്രസമുദായം ഗ്രഹണക്ഷേത്രകാലം കല്പമാണെന്നും പറയുന്നു.

സൂത്രം — ശശിരാശയഷ്ടചക്രം

തേൾശകല യോജനാനി യവജനണാഃ

പ്രാണേണൈതി കലാരംഭം

ഖയുഗാരംശം ഗ്രഹജവോ ഭവാരംശേക്ഷം

൪

ശശിചക്രം ■ ഗുണിതം രാശിഃ ഭവന്തി എന്നപ്രകാരം ശശിയുടെ യുഗ-ഗണങ്ങൾ ൦ സംഖ്യയായ ൧ ൨ കൊണ്ടു ഗുണിച്ചാൽ ശശിയുടെ യുഗരാശികൾ കിട്ടും. ഇതുകൊണ്ടു ഭഗവത്തിന്റെ ദ്വാദശാശം രാശി എന്ന് ഉക്തമായി.

ഒരു യവജാതനോ യഥാക്രമം അശകലായോജനാനി
വേണി.

ആ രാശികളെ യ'തുലസംഖ്യയായ ൩൦ കൊണ്ടു ഗുണിച്ചു
കഴിഞ്ഞാൽ അംശങ്ങളായിത്തീരുന്നു. ഇതുകൊണ്ടു രാശിയിം
ശാശം ഭാഗ(അംശം) എന്നു സിദ്ധമായി.

ആ ഭാഗങ്ങളെ വ'തുലമായ ൩൦ കൊണ്ടു ഗുണിച്ചുകഴി
ഞ്ഞാൽ കലകളായി. അതിനാൽ ഭാഗയുടെ ഷഷ്ഠ്വംശം കല
യെന്നു സിദ്ധിച്ചു.

ചന്ദ്രന്റെ പുറോക്തങ്ങളായ യുഗകലകളെ യ'തുലസം
ഖ്യയായ ൧൦ കൊണ്ടു ഗുണിച്ചാൽ ആകാശകക്ഷ്യായോജനകരം
ലഭിക്കുന്നു. ഇതുതന്നെയാണു്

“അജ്ഞാനാന്തകരാഹന്തേന്ദുഭഗണസ്തപാകാശകക്ഷ്യാ”

എന്നു കരണപദ്ധതിയിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതു്. അതായതു ത്രിപ
ബലമസൃഷ്ടക്കു് എന്ന ചന്ദ്രഭഗണത്തെ ‘അനന്തപുരം’കൊണ്ടു
ഗുണിച്ചാൽ

“അജ്ഞാനീ തത്സമോ നശ്ചോ
സർവ്വഭൂത വാപ്രിയോ നനു”

എന്ന ആകാശകക്ഷ്യാപ്രമാണയോജനം കിട്ടും.

പ്രാണൻ എന്നതു് ഉപാസതുലമായ കാലമാകുന്നു. ഒരു
ദിവസം ൩൦ നാഴിക അല്ലെങ്കിൽ ൩൦ x ൩൦ = ൯൦൦
വിനാഴിക. ഒരുവിനാഴിക ൩ പ്രാണനായതുകൊണ്ടു ൯൦൦
വിനാഴികകൾ ൯൦൦ x ൩ = ൨൭൦൦ പ്രാണങ്ങളാകുന്നു.
ഒരു ഭഗണം ൧൨ രാശിയും ഒരു രാശി ൩൦ ഭാഗയും ഒരു ഭാഗ
൩൦ കലയും ആയതുകൊണ്ടു രാശിചക്രത്തിന്റെ പ്രമാണം
൨൭൦൦൦ കലയെന്നു സിദ്ധിച്ചു. അതിനാൽ ഒരു പ്രാണസമ
യംകൊണ്ടു രാശിചക്രം കലാപരിമിതമായ പ്രദേശത്തെ പ്രാപി
ക്കുന്നു എന്നതുകൊണ്ടു ഘടികാരമണ്ഡലഗതങ്ങളായ പ്രാണങ്ങളും
രാശിചക്രഗതങ്ങളായ ഘടികാരം കേന്ദ്രരൂപേണ തുല്യങ്ങളാണെന്നു
സിദ്ധമായി.

ചെയ്യുവാൻ ഉപാജവ്യം, ചം ആകാശകക്ഷ്യാ, യുഗം ഗ്രഹ
ത്തിന്റെ യുഗഭഗണം, ഗ്രഹജവ്യ ഗ്രഹത്തിന്റെ ഒരു പരിവൃ

ത്തിയിൽ നാലുകുട്ടാമണ്ഡലപരിധിയിലുള്ള യോജനകൾ. അതായത് ആകാശകക്ഷിയെ സ്വന്തപദഗണനകൊണ്ടുയർപ്പാൻ അതതുഗ്രഹങ്ങളുടെ കക്ഷ്യായോജനാപ്രമാണം കിട്ടുമെന്ന താൽപര്യം. ഇതുതന്നെ

“കക്ഷ്യായാ നഭസഃ സ്വപത്യയവൃതാ
കക്ഷ്യായാ ഗ്രഹാണാം”

എന്ന കരണപദ്ധതിയിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത്.

മേൽപറഞ്ഞപ്രകാരം വരുത്തിട്ടുള്ള ഗ്രഹകക്ഷ്യായാപ്രമാണങ്ങളെ താഴെ ചേർക്കുന്നു

രവികക്ഷ്യായം-൨൮൮൯൯൯൯൯൯൯൯ (ഭേദതാസ്തോതനയോജനഃ)
ചന്ദ്രകക്ഷ്യായം-൨൧൩൦൦൦൦ (അജ്ഞാനാനന്തരം)
കുജകക്ഷ്യായം-൭൪൨൧൨൯൧ (കുളലിയാ ശീവാണഃ)
ബുധകക്ഷ്യായം-൩൯൭൪൯൯ (ഗ്രഹാവശോധൂതഃ)
ശുക്രകക്ഷ്യായം-൩൪൨൭൦൧൩൩ (ഗ്രഹഗേയോ ന ശതവർഗ്ഗഃ)
മുക്രകക്ഷ്യായം-൧൭൯൯൯൯൯൯ (കൗരവസ്തം സസ്പ്)
മരകകക്ഷ്യായം-൮൭൧൧൪൪൯൩ (ബുധോ വിവേകീ കൃഷ്ണാജിനീ)
സൂര്യകക്ഷ്യായം ൩൦ കൊണ്ടു ഗുണിച്ചത് നക്ഷത്രകക്ഷ്യായം. അത് ൧൭൩൨൩൦൦൦൦൪൮ (ജവനാനന്തീതിരംഗസംപത്)

ഭവാംശശ്ലക്കഃ ഭേദിന്റെ നക്ഷത്രമണ്ഡലകക്ഷ്യായുടെ വാംശശ്ലക്കംശത്തിൽ അക്കൻ ഭേദിക്കുന്നു. നക്ഷത്രകക്ഷ്യായുടെ ഷഷ്ഠാംശം ഇല്ലാതാണ് സൂര്യകക്ഷ്യായെന്നർത്ഥം. അതുകൊണ്ടാണ് കക്ഷ്യായോജനകളെ വരുത്തുന്നക്രമത്തിൽ സൂര്യകക്ഷ്യായം നീതിഗുണിതമാക്കി നക്ഷത്രകക്ഷ്യായെ വരുത്തിയത്.

പുനഃപ്രസ്താവനകൊണ്ടുയോജനാപ്രകാരംതന്നെ ഏകാകീകൃത യോജനാപ്രമാണങ്ങളെയും പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നു.

സൂത്രം — ഗ്രഹിയോജനം, ബലാഭി
വ്യാപ്തേ ചക്രേന്ദ്രോർദ്ധ്വീത്താഗിനകമേരോഃ
ഭൂതമണ്ഡലശനിഭേദമാഃ
ശനിഭേദമനമാംശകാസ്തോമാക്കന മാഃ.

തെങ്ങോജന എന്നത് തെനരന്റെ ഷി' ഇണമാകുന്നു.

(ഷ)ഇ

വ 0 0 0

അതായത് തെ മനുഷ്യന്റെ കൈകൾ പ്രമാണത്തെ വ 0 0 0 കൊണ്ടു ഇണിച്ചാൽ വരുന്നതു യോജനാപ്രമാണം ഭൂവ്യാസം 'തില' യോജനകളാകുന്നു.

(ത)ഇ

൧ 0 0 ൦

(ല)അ

൦ ൦

ആകെ

൧ ൦ ൦ ൦

അതിനാൽ ഭൂവ്യാസപ്രമാണം ൧ ൦ ൦ ൦ യോജനയെന്നു സിദ്ധിച്ചു.

അക്ഷമണ്ഡലത്തിന്റെ വ്യാസപ്രമാണയോജനകൾ ശ്രീതി' യുക്തമാകുന്നു.

ശ്രീ = (ഘ)ഇ

(ഘ)ഇ

൪ ൦ ൦

(ഗ)ഇ

൪ ൦ ൦ ൦

(ത)അ

൦ ൦

ആകെ

൪ ൪ ൦ ൦

അതുകൊണ്ടു സൂര്യമണ്ഡലത്തിന്റെ വ്യാസപ്രമാണം ൪ ൪ ൦ ൦ യോജനയെന്നു കിട്ടി.

ഇന്ദ്രവിന്റെ വ്യാസ പ്രമാണം 'ഗി'ണ' യോജനയാണു്,

(ഗ)ഇ

൩ ൦ ൦

(ണ)അ

൧ ൦

ആകെ

൩ ൧ ൦

അതിനാൽ ചന്ദ്രന്റെ വ്യാസപ്രമാണം ൩ ൧ ൦ യോജനയെന്നു കിട്ടി.

മേരുവിന്റെ വ്യാസയോജനാപ്രമാണം ക (നെ') ആകുന്നു.

ഭൂമി, ഇന്ദ്ര, ബുധ, ശനി, ഭരണിമാരുടെ ബിംബയോജനകൾ യഥാക്രമം ശശിബിംബവ്യാസയോജനയുടെ ഓംശവും, ഓംശവും, ഓംശവും, നാശവും, മംശവുമാകുന്നു.

ചന്ദ്രബിംബവ്യാസയോജനയുടെ (അംശം) — അഞ്ചിലൊരു ഭാഗം — ഭൂവിബിംബവ്യാസയോജനയാകുന്നു.

ചന്ദ്രബിംബവ്യാസയോജനയുടെ (അംശം) — പത്തിലൊരു ഭാഗം — ഇരുവിന്റെ ബിംബവ്യാസയോജനയാകുന്നു.

ചന്ദ്രബിംബവ്യാസയോജനയുടെ (അംശം) — പതിനഞ്ചിലൊരു ഭാഗം — ബുധന്റെ ബിംബവ്യാസയോജനയാകുന്നു.

ചന്ദ്രബിംബവ്യാസയോജനയുടെ (അംശം) — ഇരുപതിലൊരു ഭാഗം — ശനിയുടെ ബിംബവ്യാസയോജനയാകുന്നു.

ചന്ദ്രബിംബവ്യാസയോജനയുടെ (അംശം) — ഇരുപത്തഞ്ചിലൊരു ഭാഗം — കരുന്റെ ബിംബവ്യാസയോജനയാകുന്നു.

അതിനാൽ വന്നുകൂടിയതെന്തെന്നാൽ —

$$\text{ഭൂവിന്റെ ബിംബവ്യാസയോജന} = \frac{315}{5} = 63$$

$$\text{ഇരുവിന്റെ} \quad \quad \quad = \frac{315}{10} = 30\frac{1}{2}$$

$$\text{ബുധന്റെ} \quad \quad \quad = \frac{315}{15} = 21$$

$$\text{ശനിയുടെ} \quad \quad \quad = \frac{315}{20} = 15\frac{3}{4}$$

$$\text{കരുന്റെ} \quad \quad \quad = \frac{315}{25} = 12\frac{3}{5}$$

സമാധി യുഗസംവത്സരങ്ങൾ അക്ഷസമാധി സൂര്യന്റെ ഭാഗണത്തിന്റേ തുല്യങ്ങളാകുന്നു.

ധിഷ്ടവർഷത്തിൽനിന്നും ഗ്രഹങ്ങൾക്കു കേരളം വടക്കോട്ടുള്ളതാ പശ്ചാത്തലം വരുന്നതാ പശ്ചാത്തലം ആവാം സൂര്യന്റെ പര്യവൃത്തം.

സൂര്യം — ഭാപകൃമോ ഗ്രഹാശാഠം

ശശിവിഷ്ണുപോഷ്വരണധരാത് സ്വാഭാമം

ശനിനൃതകജലകരാമം

ഭൂബുധബസ് ചാമുലോഘമാസ്താനം.

എ

ഗ്രഹങ്ങളുടെ അപകൃമം ഭൂതവുമാകുന്നു. ഭൂതവെന്ന സംഖ്യ ൨൪ ആയതുകൊണ്ടു ഗ്രഹങ്ങളുടെ പരമാപകൃമം ൨൪ ഭാഗയാകുന്നു. പൂർവാപരസ്വസ്ഥിക്രമത്തിൽനിന്നും ത്രിരാശ്യത്തിൽ ഘടികാരണ്ഡലാപകൃമം രണ്ഡലങ്ങളുടെ അന്തരാളം ൨൪ ഭാഗക്കു തുല്യമാകുന്നു എന്നർത്ഥം.

അപരണ്ഡലത്തിൽനിന്നും ശശിയുടെ പരവിഷേപ്പവും ധ്യാലം (രണ്ടാതിന്റെ പകുതി) അതായതു ൪൫ ഭാഗയാകുന്നു.

ശശിയുടെവിഷേപ്പവും ൨ (രണ്ടു) ഭാഗയാകുന്നു. തുരുവിന്റെ വിഷേപ്പവും ൪ (ഒരു) ഭാഗയാകുന്നു. കജന്റെ വിഷേപ്പവും ഗാലം (മൂന്നിന്റെ പകുതി) അതായതു ൩ ഭാഗയാകുന്നു. ഭൂഗുണ്ഡന്മാരുടെ വിഷേപ്പവും ൨ (രണ്ടു) ഭാഗയാകുന്നു.

ഒരു നക്ഷത്ര പ്രമാണം സീമാശുദ്ധമാകുന്നു.

സ	൯൦
ച	൬
	൯൩

ഒരു മനുഷ്യന്റെ പ്രമാണം ൯൬ അംഗവുമാകുന്നു.

ആ ൯൬ അംഗം മെന്നതു ഘടവസ്തുമാകുന്നു. ഘ എന്നതു നാലു്.

അതിനാൽ ൯൬ അംഗം നാലു ഹസ്തത്തിനു തുല്യമെന്നർത്ഥം അപ്പോൾ ഒരു ഹസ്തം ൨൪ അംഗപ്രമാണമെന്നു സിദ്ധിക്കുന്നു.

അംഗപ്രമാണം പറഞ്ഞതുകൊണ്ടു ലോകസിദ്ധമായ അംഗത്തെ സ്വീകരിച്ചുകൊള്ളണം.

അംഗപ്രമാണത്തെപ്പറ്റി ലീലാവതിയിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതു താഴെ ഉദ്ധരിച്ചു ചേർക്കുന്നു.

യദേവാഭൈരംഗവമിഷ്ടസംഖ്യൈ-

ഹസ്താംഗവൈഃ ഷട്ട്തൃണൈശ്ചതുർഭിഃ

ഹസ്തൈശ്ചതുർഭിഃ പരീഹ ണ്ടൈഃ

ശ്രോത്രം സഹസ്രചിതയേന തേഷാം

സ്വാഭാജനം ശ്രോശചതുഷ്ഠയേന."

യദേവാരംഭം ഏകു കൂടിയതു് അംഗം. അംഗം ഇരുപത്തിനാലു കൂടിയതു ഹസ്തം. ഹസ്തം എന്നാൽ മുഴക്കേൽ.

ചരസ്തം നാലുകൂടിയതു ദണ്ഡം. ദണ്ഡം രണ്ടായികൂടിയതു ക്രോശം. ക്രോശം ഏന്നാൽ കൂവീട്. ക്രോശം നാലുകൂടിയതു ബോജനം. വിഷേഖപത്തെപ്പറ്റി പറയുമ്പോൾ ശനിമുഷകജനാൾ ഒരുമിച്ചും ഭൂതബുധന്മാരെ പ്രത്യേകം ചേർത്തും പറഞ്ഞതു കണ്ടു ശമ്പ്രാദികളുടെയും ഭൂതബുധന്മാരുടെയും വിഷേഖപരയനത്തിൽ പ്രകാരമേമുണ്ടെന്നു സൂചിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

കരോദിപഞ്ചഗ്രഹങ്ങളുടെ പാതഗോളത്തേയും ആർയ്വേദപിന്ദരായ അപരാധമരണമുണ്ടാക്കുന്നതേയും ഏകോന്മുഖംകൊണ്ടു പറയുന്നു.

സൂത്രം— ബുധഭൂതകജനതശനിനവ-

രജശ്ച ഗതപാശകാൻ പ്രഥമപാതാഃ

സവിതൂരമീഷാം ച തഥാ

ചോത്തദിസാഹ്'ദാമ'ജ്വലിച്ചമനോജ്വം.

ഒ

ബുധന്റെ പാതാംശങ്ങൾ 'ന' (ഇരുപതു) ഭാഗയാകുന്നു. ഭൂതവിന്ദന്റെ 'വ' (അറുപതു) ഭാഗയാകുന്നു. കൗരന്റെ 'ര' (നാല്പതു) ഭാഗയാകുന്നു. തുരുവിന്ദന്റെ 'ഷ' (എൺപതു) ഭാഗയാകുന്നു. ശനിയുടേതു 'ഹ' (നൂറു) ഭാഗയാകുന്നു. വിഷേഖമണ്ഡലത്തിനും അപമണ്ഡലത്തിനും കൂടിയുള്ള സംപാതസ്ഥാനത്തിനു പാതമെന്നു പേർ. ഗ്രഹഭേദമനുസരിച്ചു വിഷേഖവൃത്തമെന്നുപേർ. അപമണ്ഡലമെന്നതു ക്രാന്തിവൃത്തമാകുന്നു.

പാതമെന്നതു വൃത്തമെന്ന സംപാതമായതുകൊണ്ടു രണ്ടുസ്ഥലത്തു വരുന്നതാണ്. സംപാതസ്ഥാനങ്ങൾക്കുള്ള അന്തരം ആറുരാശിയാകുന്നു.

ഗതപാ എന്ന പദംകൊണ്ടു പാതങ്ങൾക്കു ഗതിയുണ്ടെന്ന് ആചാര്യൻ സൂചിപ്പായപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. പാതവിശ്വാമ എന്നു മുൻപു പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതുകൊണ്ടു പാതങ്ങളുടെ ഗതി വശലാമമായിട്ടാണെന്നും അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടതാകുന്നു.

'ഗതപാശകാൻ പ്രഥമപാതാഃ' എന്നതുകൊണ്ടു മേഷാദിയിൽനിന്നും മുൻപറഞ്ഞ അംശങ്ങൾ ഓരോ ഗ്രഹത്തിന്റേയും പാതസ്ഥാനങ്ങളാകുന്നു എന്നർത്ഥം.

പ്രഥമപാതശബ്ദംകൊണ്ടു തന്നെ പൂർവ്വാക്ഷരമായ ദ്വിതീയപാതത്തെയും സൂചിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഈ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള പാതസ്ഥാനങ്ങൾ ഗ്രന്ഥകാരനായ ആർയ്വേദാചാര്യന്റെ കാലത്തുള്ളവയാണ്.

സമീകരണങ്ങൾ (സൂത്രങ്ങൾ) മനോജ്ഞം $ചോ = (a + b) =$
 $(a + b) + (a + b) = 2(a + b)$ ഭാഗമാകുന്നു. അതായത് ൨ രാശി $a + b$
 ഭാഗം ഇരട്ടിക്കുന്നതാണ്. ദ്രവ്യാ സ്വരൂപം എന്നു ച. രാമിതത്തിൽ സൂ-
 ത്രങ്ങൾ മനോജ്ഞമായിപ്പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത്.

അമീഷൻ മുൻപാണെന്ന് ബുധാദികളുടെ മറുപടിയും പ്രകൃതിയുടെ താഴെ പറയുന്നതും.

ബുധന്റെ മനോരൂപം തേടി=൯+(൪)ഇ=൧൦+
൨൦൦=൨൧൦ ഭാഗയാകുന്നു. ഇത് ഏഴു രാശിമാണ്. ഇതു
തന്നെയാണ് 'തൃനം സ്വ' എന്ന പഞ്ചമോദയത്തിൽ ബുധമനോ
രൂപമായി പാഠിച്ചിരിക്കുന്നത്.

ഇതുവിന്റെ മനോഹരം സദാ (൯ ൦) ഭാഗത്താകുന്നു. ൯ ൦ ഭാഗത്തു എന്ന രാഗി. ഇതുതന്നെയാണ് 'അനന്തഗദ്യ' എന്നുള്ളത്.

കുരുമുളക് മരണാശുപതി = (100 + 3) = (100 + 100) = 200
 200 മുളക് = 100 രൂപ 100 മുളക് = 100 രൂപ. ഇതുതന്നെയാണ് അതാത്
 പറ്റുന്ന പരസ്പരമുള്ളത്.

ഇരുവിടത്തെ മരണവും മരിച്ചു = (മ + ല + യ) = (മ 0 0 + 0 0 + 0 0) = 0 0 0 അത = നു അതി = ഇതിനേത്തന്നെ, 'അ നന്മ' എന്നു ചൊരിച്ചിരിക്കുന്നു.

மனியூசு 2.500000 ரூபாய் = (ப)ஐ + (ப)ய = 2000 + (100000) = 202000 ரூபாய் = 202 லட்சம் ரூபாய். இதைக் கண்டு
பாண்டு (பி.டி.எஸ்) அளவு பரிசீலித்தது.

‘ഗതപാ’ എന്ന പദത്തെക്കുറിച്ചു മനോഹരജിറക്കു ഗതിയുണ്ടെന്നു സൂചിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ മനോഹരജിറക്കു ഗതി പരദോഷംപോലെ അനുഭവമൊന്നിട്ടാണ്.

ആയുർവ്വേദചാര്യരുടെ കീഴെത്തന്നെ മരുന്നുകളുടെ സ്ഥിതി
യാണു് പ്രവൃത്തി പഠിക്കേണ്ടതു്.

പാതക്കരക്കും മേന്മ ഉണ്ടാക്കും വളക്കൂറുംകൊണ്ടുമാത്രമേ സ്വല്പമെങ്കിലും ഗതിക്കു ചുരുങ്ങും വേണ്ടതും എന്തെങ്കിലും വിധത്തിൽ അവയുടെ ഗതി ഇവിടെ ചർച്ചയായിട്ടില്ല. അതുകൊണ്ടു സർക്കാർ സമൂഹസമരത്തിൽ അംഗം എടുക്കുക എന്നതാണ്

ശരിയല്ലെന്നു പറയുകയും ചെയ്തു. അതിനാൽ അതിനെപ്പറ്റി
 കൂടുതൽ അന്വേഷണം നടത്തേണ്ടതാണ്.

സൂത്രം -- സ്വാഭാവി മനുവൃത്തം

ശശിനശ്ചമം മോവസമസായമോകേതൃഃ

സ്വയം ഹൃദയം ഭീമ തഥ

ശനിഗുരുഭട്ടമുപയോച്ചശീശ്രേയഃ. വ

സൂത്രാകളുടെ സ്വാഭാവി മനുവൃത്തങ്ങളെപ്പറ്റിയും. സ്വാഭാവി മനുവൃത്തം അതിന്റെ അർത്ഥം-സ്വാഭാവി മനുവൃത്തം. ഈ സൂത്രംകൊണ്ടുപറഞ്ഞിട്ടുള്ള വൃത്തങ്ങളെ ഇവിടെപ്പറയുന്നു.

ശശിനശ്ച (ചന്ദ്രന്റെ) മനുവൃത്തം മം (മുഴുപ്പ്) കലയാകുന്നു.

മോവസമസായമോകേതൃഃ പൂർവ്വസൂത്രത്തിൽ പറിച്ചിട്ടുള്ള ക്രമമനുവൃത്തം. ഈ സൂത്രംകൊണ്ടുപറഞ്ഞിട്ടുള്ള മനുവൃത്തങ്ങളെ ക്രമത്തിൽ പറയുന്നു.

സ്വയം ഹൃദയം (ഹൃദയം) കലയാകുന്നു. സ്വയം ഹൃദയം മനുവൃത്തം മാത്രമേയുള്ളൂ. ശീശ്രേയഃ.

ശനിഗുരു (ചന്ദ്രന്റെ) മനുവൃത്തം മം (മുഴുപ്പ്) കലയാകുന്നു.

ശനിഗുരു (ചന്ദ്രന്റെ) മനുവൃത്തം മം (മുഴുപ്പ്) കലയാകുന്നു.

ശനിഗുരു (ചന്ദ്രന്റെ) മനുവൃത്തം മം (മുഴുപ്പ്) കലയാകുന്നു.

ശനിഗുരു (ചന്ദ്രന്റെ) മനുവൃത്തം മം (മുഴുപ്പ്) കലയാകുന്നു.

ശനിഗുരു (ചന്ദ്രന്റെ) മനുവൃത്തം മം (മുഴുപ്പ്) കലയാകുന്നു.

ഇങ്ങനെ. സൂത്രാകളുടെ മനുവൃത്തകലകൾ പറഞ്ഞു കഴിഞ്ഞു.

ഉത്തരമുണ്ടാകാൻ ശനിഗുരുഭട്ടമുപയോച്ചശീശ്രേയഃ കൊണ്ടുപറഞ്ഞിട്ടുള്ള ശീശ്രേയഃവൃത്തങ്ങളെ ക്രമമനുവൃത്തം പറയുന്നു.

ശനിഗുരു (ചന്ദ്രന്റെ) മനുവൃത്തം മം (മുഴുപ്പ്) കലയാകുന്നു.

ശനിഗുരു (ചന്ദ്രന്റെ) മനുവൃത്തം മം (മുഴുപ്പ്) കലയാകുന്നു.

ശനിഗുരു (ചന്ദ്രന്റെ) മനുവൃത്തം മം (മുഴുപ്പ്) കലയാകുന്നു.

ശനിഗുരു (ചന്ദ്രന്റെ) മനുവൃത്തം മം (മുഴുപ്പ്) കലയാകുന്നു.

ബുധന്റെ രൂപം $(ഭ + ഡ) = (ഗ + ഡ) = ഇ$ (മുദ്രാണാം) കലകളാകുന്നു.

ഇങ്ങനെ കലാദികളുടെ ഔദ്യോഗികതയുള്ള ശീലവൃത്തവൃത്തകളുടെ പരഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു.

മന്ദശീലവൃത്തങ്ങൾക്കു ഭേദമുള്ളതുകൊണ്ടുതന്നെ കലാദികളുടെ മന്ദസ്വരശീലവൃത്താനയനത്തിലും വ്യത്യാസമുണ്ടെന്നുള്ളതു സൂചിതമായി. ശീലവൃത്താധാരം കണ്ണനാദിമാൺ. മന്ദഭാവാധാരത്തിൽ കണ്ണത്തിന്റെ ആവശ്യമില്ല. അല്ലെങ്കിൽ മന്ദകണ്ണവും മന്ദം അവിശേഷിക്കേണ്ടതില്ലെന്നു. ശീലവൃത്തത്തിനും മന്ദം അതു ആവശ്യമില്ല. ഇതാദ്യമായ ക്രിയാഭേദവും സൂചിതമായി.

ഇങ്ങനെ ഔദ്യോഗികതയുള്ള വൃത്തകളെല്ലാം ഉത്പത്തിയുടേതായ ശീലവൃത്തകളുടെയും മന്ദവൃത്തകളുടെയും പരമ്പരയെക്കുറിച്ചും പരിചയപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുന്നു.

സൂത്രം.—മന്ദാത് ഭവേദഭവം.

ക്രിണാം പ്രിതീയേ പദേ മാതുരേ ച
ജാണസ്മാമ്ലത്വേനോച്ചാത്

ശീലാത് ശയിതശകവാധകക്ഷ്യാന്ത്യാ. ന്

വക്രിണാം-വക്രഗതിയോടുകൂടിയവരായ ബുധഗുണകളായ ശനിഗുണകളുടെ യുഗപദങ്ങളിൽ പ്രിതീയചതുർത്ഥങ്ങളിൽ മന്ദാത്-മന്ദഗതിയനുസരിച്ചുള്ളതായ മന്ദവൃത്തങ്ങളെ താഴെ പറയുന്നു.

ബുധന്റെ മന്ദവൃത്തം 'അ' (അഞ്ചു) കലകളാകുന്നു.

ഭൂവിന്റെ 'വ' (രണ്ടു) കലകളാകുന്നു.

കുജന്റെ 'ഭ' (പതിനെട്ടു) കലകളാകുന്നു.

ഇന്ദ്രന്റെ 'ജ' (ഏഴു) കലകളാകുന്നു.

ശനിയുടെ 'ഡ' (പതിയേഴു) കലകളാകുന്നു.

ഇങ്ങനെ യുഗപദങ്ങളിൽ മന്ദഗതിയെ അനുസരിച്ചു കലാദികൾക്കുള്ള മന്ദസ്വരവൃത്തകലകളെ പരഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു. ഉത്തരാർക്കകാണ്ട യുഗപദങ്ങളിൽ ശീലഗതിനിമിത്തം ശനിഗുണകളുള്ള ബുധന്മാർക്കുണ്ടാകുന്ന ശീലവൃത്തങ്ങളെപ്പറയുന്നു.

ശനിയുടെ ശീലവൃത്തം 'ജ' (ഏഴു) കലകളാകുന്നു.

ഇന്ദ്രന്റെ 'ണ' (പതിനഞ്ചു) കലകളാകുന്നു.

കജരൻറതു 'കു' = $(ക + ങ) = (൧ + ൭൦) = ൭൧$ (അൻപത്തെന്ന്) കലകളാകുന്നു.

ഭൂതവിന്ദൻറതു 'മു' = $(മ + ങ) = (൪ + ൭൦) = ൭൪$ (അൻപത്തേഴ്) കലകളാകുന്നു.

ബുധൻറതു 'യ' = $(യ + ങ) = (൯ + ൭൦) = ൭൯$ (ഇരുപത്തിഒൻപതു) കലകളാകുന്നു.

ഈ സൂത്രത്തിൽ ഭിതീയേ പദേ ചതുരേ ച' എന്നു പറഞ്ഞതുകൊണ്ടു ചുരുക്കത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളവ ഓജസംബന്ധികളാണെന്നു സൂത്രത്തിൽ കണ്ടതും പറഞ്ഞിട്ടില്ലെങ്കിലും സിദ്ധമാണി.

മേൽപറഞ്ഞ സ്തവ്യതകലയെക്കുറഞ്ഞു കമണപരതിയിൽ

ഘോരോത്താനം വിധോഃ സ്ഥാനം

സ്തവ്യതകലാഃ സദാ

വദ്യോ ഭിദ്യോ ഗുണീ കൃഷ്ണഃ

സുന്ദരാനീ കലാ ധനുഃ

സ്ഥാനം ദാനം തപേ മന്ത്രഃ

ഭാനഃ പ്രാമേയോ ധമസ്തവഃ

ധനീ ലോകേ ധനം ദാനം

ജൈമാൽ പരിധിലിപ്തികാഃ

മന്ദശീശ്രവക്രമാൽ കേന്ദ്രം

സ്യന്തരയുഗപദാഭിഗാഃ

പ്രഥമേകൈകപാദോക്താ

അസ്പന്ദൈരപവർത്തിതാഃ."

ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

ഭാസ്കരിന്റെ സ്തവ്യതകല 'ഗാനം' (൩)

വിധുവിന്ദൻറതു സ്ഥാനം (൭). ഇവക്കു വ്യത്യാസമില്ല.

കജരൻറതു മന്ദവ്യതത്തിൽ ഓജപദത്തിൽ സ്തവ്യതകല 'വദ്യ' (൧൪) യുഗത്തിൽ 'ഭിദ്യ' (൧൮) ശീശ്രവ്യതകലയിൽ ഓജപദത്തിൽ 'ഗുണീ' (൭൮) യുഗത്തിൽ 'കൃഷ്ണ' (൭൧)

മുഖ്യമന്ത്രി മന്ദവൃത്തത്തിൽ ഓരോപദത്തിൽ സ്തവ്യത കവസ്വന്തം (എ) യുഗത്തിൽ 'മാനീ' (ഒ) ശീശ്വവൃത്തത്തിൽ ഓരോപദത്തിൽ 'കലാ' (സ.മ) യുഗത്തിൽ 'ധര' (വ.ൻ).

മുഖ്യമന്ത്രി മന്ദവൃത്തത്തിൽ ഓരോപദത്തിൽ സ്തവ്യത കവ 'സ്ഥാനം' (എ) യുഗത്തിൽ 'ഭാനം' (വ) ശീശ്വവൃത്തത്തിൽ ഓരോപദത്തിൽ 'കലാ' (മ.സ) യുഗത്തിൽ 'മാന്യ' (മ.ഒ).

മുഖ്യമന്ത്രി മന്ദവൃത്തത്തിൽ ഓരോപദത്തിൽ 'ഭാനം' (ഒ) യുഗത്തിൽ 'പ്രാജ്ഞ' (വ) ശീശ്വവൃത്തത്തിൽ ഓരോപദത്തിൽ 'ധര' (ഒ.ൻ) യുഗപദത്തിൽ 'സമ' (ഒ.ഒ).

ശരിയുടേതു മന്ദവൃത്തത്തിൽ ഓരോപദത്തിൽ 'ധനീ' (ൻ) യുഗപദത്തിൽ 'ലോകം' (മ.വ) ശീശ്വവൃത്തത്തിൽ ഓരോപദത്തിൽ 'ധനം' (ൻ) യുഗപദത്തിൽ 'ഭാനം' (വ).

ഈ സ്തവ്യതകളെല്ലാം 'അസുരൈ' (വ.ഒ.ഒ) കൈ ന്ദ് അപവർത്തിതങ്ങളാണ്.

ഇങ്ങനെ കരണപദ്ധതികളോടുകൂടി പ്രസ്താവനപ്രസ്ത കത്യാ പ്യാപ്യാതമായി. അവ സമുപമാണെന്നു വ്യക്തമാക്കുകയും ചെയ്തു.

ഇതി പ്രകൃതത്തിൽ പ്രവേശിക്കാം. കവായുവിന്റെ (ഭൂ സഞ്ചന്ധിയാവ വായുവിന്റെ) അത്യാ കർഷാ (അത്യന്തമായ കർഷാ) 'ഗിയിദേശ' ആകുന്നു.

(ഗ) ഇ	൩ ൦ ൦
(യ) ഇ	൩ ൦ ൦ ൦
(ഒ) അ	൫
(ശ) അ	൭ ൦
	൩൩ ൭ ൫ (യോഗം)

ഇതിനുകൂടി നിയന്ത്രിതമായ പ്രവഹവായു സഞ്ചരിക്കുന്നു. ഭൂമിമണ്ഡലം അംശീകരിക്കാത്ത പൂർവ്വചെയ്താർ ഈ പ്രവഹവായു വിന്ദ നിയന്ത്രിതയെ കല്പിച്ചിട്ട് ഈ വായു ശ്വാതിശ്ചക്രത്തെ തെളിവുസംകൊണ്ടു അപരാഭിമുഖമായി ഭൂമിപ്പിന്നെ ഏറ്റു സിദ്ധാന്തിക്കുന്നു.

ഉദയാസ്തമിനീമിത്തം

നിത്യം പ്രവരണ വായനാർത്ഥിഷഃ

ലയാമലപത്മിനീ

ഭവജന്മസ്തഗ്ഗമോ ഭൂമി.

എന്നത് ഈ അഭിപ്രായത്തെത്തന്നെ സ്ഥാപിക്കുന്നു. എന്നാൽ ആചാര്യൻ ഭൂഭ്രമണത്തെ അംഗീകരിച്ചിരുന്നു എന്ന്

അനുഭവാമഗതിർനൈവസ്ഥഃ

പശ്യേച്ഛാലം വിഘാതം യദപൽ

അലാലാനി ഭാനി തപൽ

സമ പശ്ചിമഗാനി ലയാലം.

എന്ന സൂത്രംകൊണ്ടു സൂക്ഷ്മദൃഷ്ടകരമായ സ്പഷ്ടമായിക്കൊണ്ടാവുന്നതാണ്. എന്നാൽ ചില വ്യാഖ്യാതാക്കന്മാർ ഇതിനെ അന്യഥാ കഴുപ്പുട്ടു വ്യാഖ്യാനിച്ചിട്ടുള്ളതിനെ ഗണിക്കേണ്ടതില്ല. 'ഉദയാസ്തമിനീമിത്തം' എന്ന ആചാര്യന്റെ സൂത്രം പാരമന്യാരെ ഉദ്ദേശിച്ചുഴുതിട്ടുള്ളതാണ്. ഗ്രഹനിവിരോധം ഭൂമിക്കും ഭഗവാനും ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതും ഭൂഭ്രമണത്തെ ആചാര്യൻ അംഗീകരിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതിനേത്തന്നെ സ്ഥാപിക്കുന്നു. ഭൂഭ്രമണത്തെക്കുറിച്ചു പലരും പറയാനുള്ളവയൊന്നും വിസ്തരഭയാൽ ഇവിടെ ചേർക്കുന്നില്ല.

കാലക്രിയാദോഭാപദോധികളായ ജ്വാർദ്വങ്ങളെ പഞ്ചം സൂത്രംകൊണ്ടു പറയുന്നു.

സൂത്രം—മവി,ഭവി,ഹവി,ധവി,ണവി,ഞവി,

ഭവി,ഹസ്ത്യാ,സ്തുകി,കിഷ്ട്ഗ,ശ്ഖകി,കിംലപാ,

ഖ്ഖ്ലകി,കിഗ്ര,ഹക്ര,ധാഹാ,*

സ്ത,സ്ഗ,ശ്സ്യാ,ബ,ല,പ്ത,ഹ,മ,കലാർദ്വം.

[൧൦]

* ഈ സൂത്രത്തിൽ കാണുന്ന വൃത്തകൾ അപ്പരിഹരിക്കുന്നതിനായി ഒരു ജ്വാഹീനഗ്രന്ഥത്തിൽ കണ്ട പാഠത്തെ താഴെ ചേർക്കുന്നു.

“ഖ്ഖ്ലകി, കിഗ്ര, ഹക്ര, ധാഹ, ഹച്,”

സ്ഗ, ശ്സ്യാ, ബ, ല, പ്ത, ഹ, മ, കലാർദ്വം.”

ഇവിടെ ‘ധഹ’ എന്നതു ‘ധ.ഹം’ എന്ന സംഖ്യയേതന്നെ കുറിക്കുന്നു.

ഹച് = ഹ + ച = ൧൦൦ + ൩ = ൧൦൩ ഈ സംഖ്യയെത്തന്നെയാണല്ലോ ‘സ്ത’ സൂചിപ്പിക്കുന്നത്.

ഇവിടെ കലാത്മകമായ അർത്ഥത്തെ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. സമസ്തജ്ഞാ എന്നും അർത്ഥം എന്നും ജ്ഞാതൃത്വം. ചാലാകാരമായ വൃത്തപരിധിഭാഗത്തിന്റെ മറ്റൊരുനിന്നും മറ്റൊരാൾക്കുള്ള പ്രജ്ഞയെക്കുറിച്ചു സമസ്തജ്ഞാ എന്നു പേര്. അതിന്റെ പകർപ്പ് അർത്ഥം എന്നു പറയുന്നു. ഗോളത്തിലും കാലക്രിയയിലും അർത്ഥവ്യക്തമാകുമെന്നു പ്രായേണ സ്വഭാവമുള്ളത്. അതുകൊണ്ട് ഇവിടെ അർത്ഥത്തെപ്പറ്റിയൊരു ഒരു രാശിക്ക് എട്ടു ജ്യാപുഷ്പീതം മുന്നു രാശിക്കു (ഒരുഗോള പാദത്തിന്നുള്ള) ഇരുപത്തിനാലു ജ്യാകളെ ഈ സ്വരത്തിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടു ൨൨൫ കലാത്മകമായ ചാലഭാഗത്തിന് ഒരു ജ്യാവ് എന്നു സിദ്ധമായി.

൧-മത്തെ ജ്യാവ്	— മഖി=മ + (ഖ)ഇ=൨൫ + ൨൦൦ =	[൨൨൫]
൨-മത്തെ	— ഭഖി=ഭ + (ഖ)ഇ=൨൪ + ൨൦൦ =	[൨൨൪]
൩-മത്തെ	— ഫഖി=ഫ + (ഖ)ഇ=൨൨ + ൨൦൦ =	[൨൨൨]
൪-മത്തെ	— ധഖി=ധ + (ഖ)ഇ=൨൦ + ൨൦൦ =	[൨൨൦]
൫-മത്തെ	— ണഖി=ണ + (ഖ)ഇ=൧൯ + ൨൦൦ =	[൨൧൯]
൬-മത്തെ	— ണഖി=ണ + (ഖ)ഇ=൧൮ + ൨൦൦ =	[൨൧൮]
൭-മത്തെ	— ണഖി=ണ + (ഖ)ഇ=൧൭ + ൨൦൦ =	[൨൧൭]
൮-മത്തെ	— ണഖി=ണ + (ഖ)ഇ=൧൬ + ൨൦൦ =	[൨൧൬]
൯-മത്തെ	— സ്കി=സ + ക + (ക്)ഇ=൧൫ + ൧൦൦ =	[൧൧൫]
൧൦-മത്തെ	— കിഷ്ക=കി + ഷ + (ഷ)ഇ=൧൪ + ൧൦൦ =	[൧൧൪]
൧൧-മത്തെ	— കിഷ്ക=കി + ഷ + (ഷ)ഇ=൧൩ + ൧൦൦ =	[൧൧൩]
൧൨-മത്തെ	— കിഷ്ക=കി + ഷ + (ഷ)ഇ=൧൨ + ൧൦൦ =	[൧൧൨]

സൂത്രം—ദശഗീതികസൂത്രമിദം*

ഭൂഗ്രഹചരിതം ഭവഞ്ജനേ ജ്ഞാതാ

ഗ്രഹഭഗണപരിഭ്രംണം

സ യാദി ഭിത്വം പരം ബ്രഹ്മ.

ദശഗീതികാസൂത്രങ്ങളെക്കൊണ്ടു പറഞ്ഞുപിട്ടുള്ള ഭൂമിയുടേയും ഗ്രഹങ്ങളുടേയും ചരിതത്തെ ജ്യോതിഷശാസ്ത്രത്തിൽ വഴിയറക്കുവണ്ണം അറിയുന്നവൻ ഗ്രഹഭഗണപരിഭ്രമണത്തെ ഭേദിച്ചു പരബ്രഹ്മത്തെ പ്രാപിക്കുന്നു.

ചന്ദ്രൻമുതൽ ശനിവരെയുള്ള ഗ്രഹങ്ങൾ സ്വസ്വഗത്യാ പ്രാബുദ്ധമായി സഞ്ചരിക്കുന്നു എങ്കിലും ജ്യോതിഷശാസ്ത്രഗതിപശാൽ പശ്ചിമാഭിമുഖമായി ഭരിക്കുന്നപോലെ തോന്നുന്നു. ഈ ഗ്രഹങ്ങളുടെ മുകളിൽ സ്വതഃ ഗതിനിമിത്തമായ നക്ഷത്രമണ്ഡലം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. ഇപ്രകാരമുള്ള ഗ്രഹങ്ങളുടെ പാരമാത്മികവും പ്രാതിഭാസികവുമായ ഗത്യാദികളെ സൂക്ഷ്മമായി അറിയുന്നതു കൊണ്ടു മോക്ഷപ്രാപ്തിയുണ്ടാകുന്നതെങ്ങനെയെന്നു വിചാരിക്കുന്നതായാൽ പറയാം. പ്രപഞ്ചം ജ്യോതിഷശാസ്ത്രത്തിന്റെ പശ്ചിമാഭിമുഖഭ്രമണംപോലെ പ്രാതിഭാസികമായിട്ടുള്ളതാണെന്നും, പരബ്രഹ്മം പൂർ്വാഭിമുഖഭ്രമണംപോലെ പാരമാത്മികമായിട്ടുള്ളതാണെന്നും യഥാർത്ഥമായി ഹൃദയത്തിൽ ബോധം വന്നാൽ ആ ജ്ഞാനം മോക്ഷത്തേ ദാനംചെയ്യും. പ്രപഞ്ചം നശപരമെന്നും ബ്രഹ്മം നശ്യമെന്നും ബോധമുണ്ടായാൽ ആ ജ്ഞാനംതന്നെ മോക്ഷകരമാകുമെന്നും എന്നാൽ ആ ജ്ഞാനം ഉണ്ടാകുന്നതു ജ്യോതിഷശാസ്ത്രവഴിക്കോ—വ്യാകരണംവഴിക്കോ, ന്യായശാസ്ത്രംവഴിക്കോ—എന്നു മാർഗ്ഗത്തിലായാലും വേണ്ടതില്ല—ജ്ഞാനം മോക്ഷപ്രദംതന്നെ.

‘ജ്ഞാനം വിനാ മോക്ഷോ ന സിദ്യതി’ എന്നാണല്ലോ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത്.

അഥവാ ജ്യോതിഷശാസ്ത്രത്തിന്റെ യഥാർത്ഥജ്ഞാനം മനുഷ്യന്റെ അല്പത്വത്തെയും ഈശ്വരന്റെ മഹത്ത്വത്തേയും വഴിപോലെ അറിയുവാൻ സംഗതിവരുത്തുന്നതുകൊണ്ടു മനുഷ്യൻ

* ‘ദശഗീതികസൂത്രമിദം’ എന്ന പദത്തിൽ ഒരു മറ്റു അർത്ഥമുള്ളതായിക്കാണുന്നു. ‘ദശഗീതിസൂത്രമേകത്’ (പാദാഞ്ജനം).

നിസ്സാരമായ നന്നായത്തിൽ ഭൂമിക്കുതന്നെ വെള്ളം വസ്തുവിൽ മ
നസ്സുവന്ന വ്യാപരിപ്പിക്കുന്നതുകൊണ്ട് മോക്ഷമാർഗ്ഗം പിന്തിയന്ന
താണ്.

മോക്ഷപ്രാപ്തിക്കുള്ള മാർഗ്ഗം സൂര്യമണ്ഡലത്തെ ഭേദിച്ചു
കൊണ്ടാണെന്നുള്ള വേദവാക്യത്തെ ആശ്രയിച്ച് ഇവിടെ സൂരി
പ്പിരിക്കുന്നു. വരാഹമിഹിരചാര്യരും 'വ്രിശാഭവനർജനനം'
എന്ന പദത്തെക്കുറിക്കുന്നു. ഇപ്രകാരം പല തത്വങ്ങളും ഇവിടെ
സംഗ്രഹിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവയെല്ലാം വായനക്കാർ അവരവരു
ടെ ബുദ്ധിശക്തി അനുസരിച്ച് ഉൾക്കൊള്ളിക്കേണ്ടതാ
കുന്നു.

ഭൂയാലോകോപകാരായ

ഭടഗുഡാത്മദീപിക

ശങ്കരേണ കൃതാ വ്യാഖ്യാ

പത്മനാഭപ്രസാദേന.

ശീതികാചാരം സമർപ്പം.

Madras Library,
Calcutta 27

180